

QUID TEMPUS? QUI LOCUS? Jaký čas? Jaké místo?

Výstava k 50. výročí založení
Sdružení Q na festivalu
FORFEST CZECH REPUBLIC
2019

Pohled do výstavy v Rotundě Květné zahrady, Lenka Červencová Martincová, Lekniny II, 2019. Foto: archiv festivalu Forfest.

Marek Trizuljak

Pohled do výstavy v Rotundě Květné zahrady. V popředí objekty Jaromíra Garguláka Konstrukce X., 2017, Konstrukce XI. 2018, V pozadí obrazy Zdeny Höhmové, Konec černých myšlenek 2013, Ateliér 2017. Foto: archiv festivalu Forfest.

Jubilejní XXX. ročník mezinárodního festivalu současného umění s duchovním zaměřením se uskutečnil ve dnech 26. 4.-31. 8. 2019. FORFEST patří k nejstarším kulturním událostem v době obnovené demokracie v České republice. Představuje desítky výstav, stovky koncertů, stovky nahrávacích hodin pro Český rozhlas a ČT, stovky premiérových skladeb. Na festivalu 2019 participovaly přední české i zahraniční instituce, umělecké asociace, přijeli čestní hosté ze 12 zemí Evropy i zámorí - Francie, Německo, Chorvatsko, Itálie, Republika San Marino, Rusko, Slovenská republika, Japonsko, Irsko, Rumunsko, Švýcarsko a Česká republika. Program jubilejního XXX. festivalového

ročníku obsahoval v reprezentativním výběru 36 stěžejních akcí - z toho 27 koncertů, 6 výstavních projektů, z nichž je nejvýznamnější výstava k 50. výročí založení Q Association s názvem Quid tempus? Qui locus? Jaký čas? Jaké místo? Výstava navazovala na třídní festivalové kolokvium s mezinárodní účastí tentokrát s názvem „Umění a společnost“.

Umělecká tvorba neznámá opakovaní již známého. Nemá za cíl přinášet hotové odpovědi, jejím smyslem je spíše klást otázky. Dotýkat se neznámého. Dante Alighieri v Božské komedii zmiňuje plavbu do nikdy předtím neprobádaných

Pohled do výstavy v Orlovně, plastiky Petr Kuba, Zasažen Bleskem, 2018 a Noční chodec, 2018, zleva na zdi Antonín Kanta, Geometrie v myslí mé, 2019, vpravo Jaroslav Vyskočil, Balinské nokturno, 2013. Foto: archiv festivalu Forfest.

vod. Název kroměřížské výstavy „**Quod tempus, qui locus - Jaký čas, jaké místo?**“ navazuje na odkaz zakladatelských osobností Sdružení Q. Myšlenkou založit mezioborový umělecký spolek se zabýval malíř Bohdan Lacina s několika dalšími profesními kolegy už od doby kolem roku 1964. Seskupení se potom konkrétně utvářelo v několika etapách od října 1968 do března 1969. Mezi zakládajícími členy byli zejména výtvarní umělci, vedle Bohdana Laciny např. Marie Filipopová, Jan Rajlich st., Vilém Reichmann a Miroslav Šimorda. Brzy se přidali zástupci dalších oborů. Spisovatel a básník Ludvík Kundera dal sdružení název, v němž písmeno Q evokuje latinská tázací zájmena a v širším smyslu celý civilizační okruh, který po mnoho staletí používal latinský jazyk k jednotlivému shrnutí všeho podstatného vědění. S nástupem (ab)normalizace bylo Sdružení Q zrušeno, ale někteří členové se dál setkávali v soukromí a pokračovali v neformálních aktivitách. Tím se udržel soudržný, kolegiální duch, který napomohl obnově oficiální činnosti v r. 1989. Sdružení Q je dodnes velmi inspirativním seskupením literátů, dramatiků, fotografů, filmařů, architektů, hudebníků a výtvarných umělců. Tolik stručně k historii. Smyslem tradice však určitě není uchovávat popel: je jím udržovat živý oheň a otevřenost k dalšímu pokračování cesty. A to se týká i současného, velmi čínorodého modu vivendi Sdružení Q. Je v něm stále přítomné tázání, tvůrčí energie a mezioborové jiskření, jimiž se potvrzuje původní intuice Bohdana Laciny, Ludvíka Kundery a dalších. **Jaký čas? Jaké místo?** V jaké kvalitě doby se ocitáme a nakolik jsme schopni najít v ní své místo? Jaká je role tvůrčích lidí v době proměn? V našem civilizačním okruhu latinu razantně střídá angličtina, ale jde spíše o obměnu komunikačního nástroje v rámci kultury, která je nadále syntézou několika mimořádně dobře se doplňujících světů: židovského, křesťanského,

řeckého a římského. Kultury, která je průnikem realizmu a vysokých idejí, racionality a emočnosti, duchovnosti, obrazovosti, definiční preciznosti, právního vědomí, technického umu, systému správy veřejných věcí, úcty k lidské bytosti, její svobodě a důstojnosti. V této civilizaci dosud žijeme. Jsme její součástí. Dodnes je to syntéza otevřená, stále se vyvíjející. (Dokladem toho je i obrovský rozmach přírodních věd). Bez konce však přitom narážíme na hranice světů, o nichž zatím můžeme říci pouze *hic sunt leones*. Když nové prostory svým poznáním uchopíme, nic tím nekončí, dotkneme se vzápětí hranice dalších neprobádaných oblastí. *Terra incognita*. Ani člověk sám o sobě není provždy hotovou, definitivní odpovědí. Je celým svým bytím jednou velkou otázkou. To, čím člověk je, nezměříte kopečnými počty. Můžete rozebrat celou šroubovici DNA na jednotlivé stavební kameny, stejně to nebude celá odpověď. Analogicky byste mohli spočítat písmena knihy, roztrždit je do skupin a pak prezentovat v přehledných tabulkách, ale přitom vám mezi prsty proteče děj a úplně minete duši autora. Šedesátá léta 20. století se nesla

Jaromír Gargulák, Konstrukce III. 2017. Foto: archiv festivalu Forfest.

Pohled do výstavy v Rotundě Květné zahrady, V popředí Václav Vaculovič, Ranní ostrovy, 2018, v pozadí Miloš Vlček, Figura, 1971. Foto: archiv festivalu Forfest.

ve znamení optimismu a jedním z jeho projevů byl zrod vitálního mezioborového uměleckého sdružení. Určitě se té vitality a optimismu nemáme vzdávat, přestože závěr druhé dekady 21. století pozitivními očekáváními nehýří. Je čas zpytování, chvění, znepokojivých otázek. Možná básníci to pochopili dříve než jiní. „Co je bez chvění, není pevné,“ napsal Vladimír Holan. Lze vytušit, že celý náš myšlenkový a kulturní svět spěje k další syntéze, kdy všechny obory lidského bádání, včetně uměleckého, dospějí znovu a na novém, vyšším horizontu k uznání platnosti základního poznatku z počátků evropské civilizace: „Vím, že nic nevím.“ To není nihilismus, ani rezignace nebo konec pozitivizmu. Jde jen a jen o návrat k pokoře (k pokoře před Boží tváří, chtělo by se říci). Lidé, kteří toho vědí opravdu hodně, jsou často těmi posledními, kdo by

předstírali majetnictví nějaké „univerzální pravdy“. To je ve skutečnosti velmi optimistická zpráva. A jednou z dnešních povzbudivých zpráv je i pokračující vitalita Sdružení Q.

(Poznámka: Citát o tradici velmi pravděpodobně pochází ve svém základu od Tomáše Mora - Thomas Morus)

Vystavující - Členové Sdružení Q: Petr Baran / Alex Beran / Jaromír Gargulák / Zdena Höhmová / Milan Chlumský / Zbyněk Janáček / Antonín Kanta / Valér Kováč / Petr Kuba / Ludmila Kovářiková / Zdeněk Macháček / Lenka Martinová Červencová / Boris Mysliveček / Peter Nižňanský / Marie Plotěná / Jan Rajlich / Božena Rossi / Karel Rossi / Josef Ruszelák / Zdeněk Šplíchal / Pavel Tasovský / Libor Teplý / Zdeněk Tománek / Miroslava Trizuljaková / Marek Trizuljak / Václav Vaculovič / Miloš Vlček / Jaroslav Vyskočil

Hosté: Tommy Barr (Irsko) / Antonín Gavlas (Česká republika) / Pavla Lazárková (Slovensko) / Amir El Lithy (Egypt) / Antonio Secci (Itálie) / Tommasina Squadrito (Itálie)

Amir El Lithy, Daily Movement, 2011. Foto: archiv festivalu Forfest.

*Quod tempus, qui locus - Jaký čas, jaké místo?
Rotunda Květné zahrady a Orlovna Kroměříž
22. 6. 2019-25. 7. 2019.*